

BIG FIRM ADVANTAGE

SMALL FIRM ATTITUDE

AYR

עמר רייטר ז'אן שוכטוביץ ושות'
עורכי דין

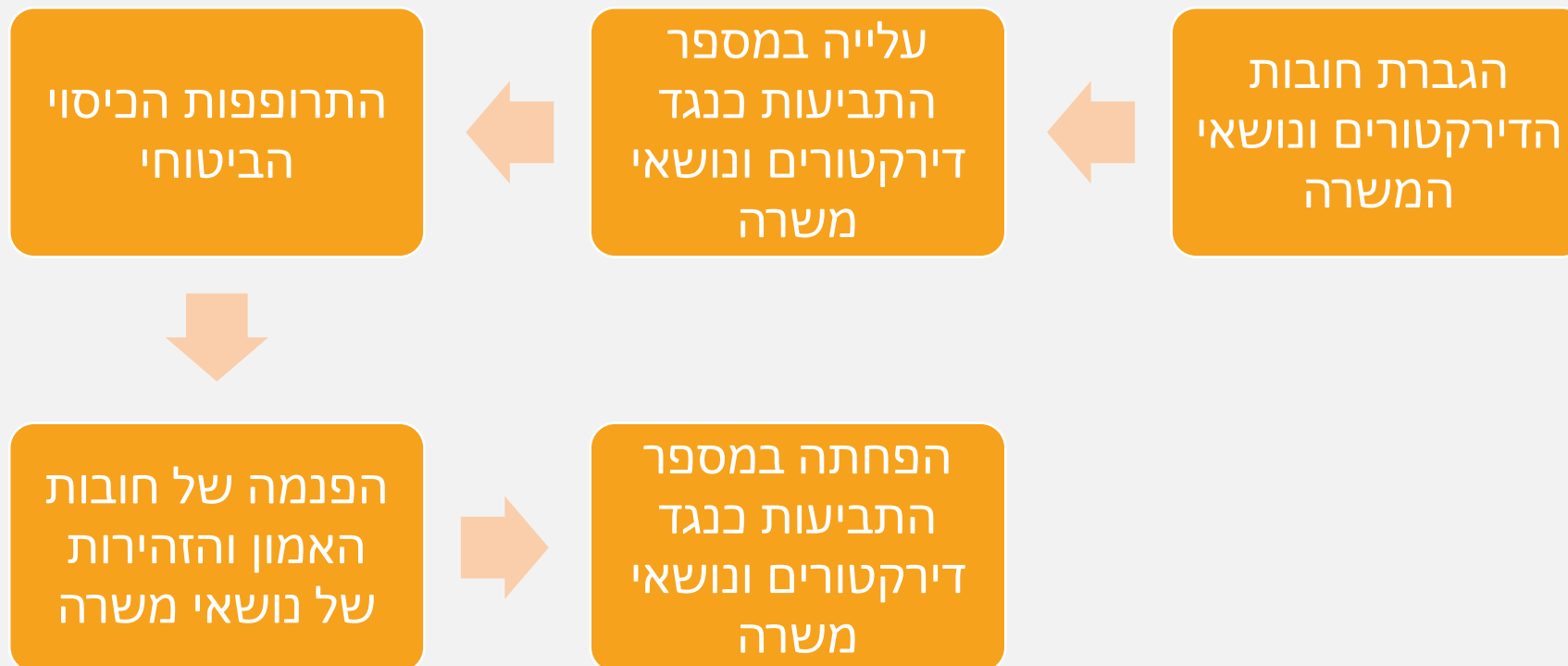
תביעות תאגידיות ואחריות נושאי משרה

עו"ד גדעון אבן-אור, שותף
מחלקת ליטיגציה

עיקר המגמות בתביעות נגזרות ותביעות אישיות כנגד נושאי משרה

- לאחר מספר שנים של "פריחה" בתובענות כנגד נושאי משרה, לרבות תביעות ייצוגיות ונגזרות - ניתן לזהות מגמה של "הירגעות" מסוימת;
- היווצרות גרעין של עורכי דין המתמחים בייצוג תובעים נגזרים ויייצוגיים, וכן ייצוג של נושאי משרה ודירקטוריונים (ושופטים – מאז הקמת בית המשפט הכלכלי);
- התפרצות מגפת הקורונה, והמשבר הכלכלי שנלווה אליו – האם ישנה את המגמה?
- התקשחות דרמטית של תנאי הכיסוי הביטוחי.

עיקר המגמות בתביעות נגזרות ותביעות אישיות כנגד נושאי משרה

מדוע תובעים את נושאי המשרה?

- שיקולים מהותיים:

קיימת עילה משפטית של החברה או צדדים שלישיים כנגד נושא המשרה באופן אישי;

- שיקולים טקטיים:

- אין לחברה כסף (לדוגמה בהליכי חדלות פרעון);

- הגברת הלחץ על החברה מההליכים המשפטיים.

מי הם נושאי המשרה?

• מיהו נושא משרה?

"מנהל כללי, מנהל עסקים ראשי, משנה למנהל כללי, סגן מנהל כללי, כל ממלא תפקיד כאמור בחברה אף אם תוארו שונה, וכן דירקטור, או מנהל הכפוף במישרין למנהל הכללי".

✓ הגדרה מהותית ורחבה – מי שפועל כנושא משרה הוא נושא משרה

✓ כל מי שכפוף במישרין למנכ"ל נחשב לנושא משרה.

• מיהו דירקטור?

"(ב) לא ימלא אדם תפקיד מתפקידיו של דירקטור אלא אם כן מונה כדין לתפקיד דירקטור ולא יפגע אדם בשיקול הדעת העצמאי של דירקטור.

(ג) בלי לגרוע מהוראות כל דין, על מי שהפר את הוראת סעיף קטן (ב) יחולו החובות והאחריות החלות על דירקטורים לפי כל דין."

בסיס להטלת אחריות אישית על נושאי משרה

חובות כלפי החברה:

- חובת הזהירות (סעיפים 252 ו-253 לחוק החברות);
- חובת האמונים (סעיף 254 לחוק החברות);

חובות כלפי צדדים שלישיים:

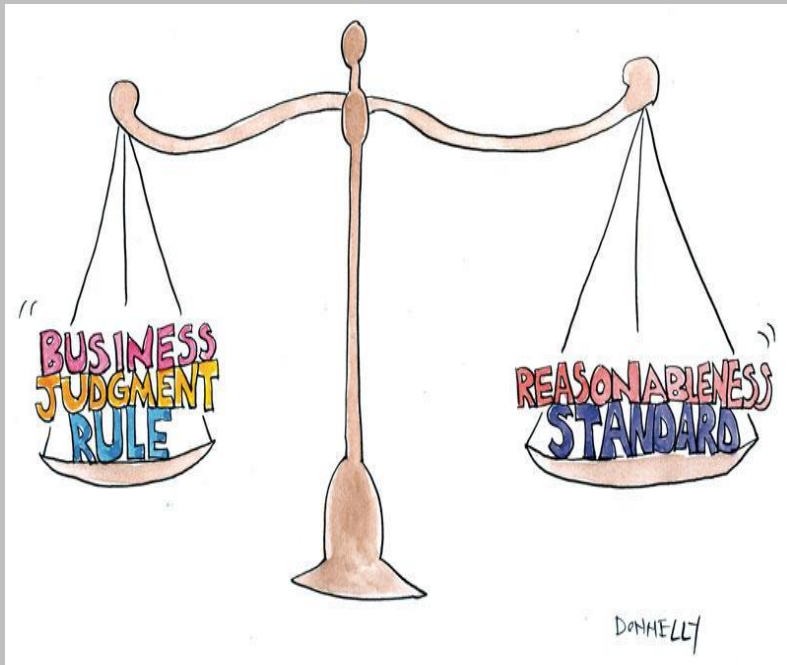
- אחריות אישית בגין עוולות לצד שלישי (סעיף 54א לחוק החברות);
- אחריות מקצועית (לדוגמה יועמ"שים);
- חובה מכוח חוק חדלות פירעון – אחריות אישית של דירקטורים ומנכ"ל לצמצום היקף חדלות הפירעון.

חובת הזהירות

- מיישמת את עוולת הרשלנות על נושאי משרה: צריך לפעול ברמת מיומנות של נושא משרה סביר;
- נושאי משרה ודירקטורים נדרשים לקבל את המידע הנדרש לקבלת החלטות;
- נדרשים להיות בעלי כישורים מתאימים וזמן ראוי.
- לכך מתווספת אחריות מקצועית של אנשי מקצוע שהם גם נושאי משרה – כמו היועץ המשפטי.

כלל שיקול הדעת העסקי

פעולה או החלטה אשר נעשתה בהעדר ניגוד עניינים, בתום-לב ובאופן מיוזע [In Good Faith and Informed] נהנית מחזקת תקינות, ואינה חשופה להתערבותו של בית-המשפט.

הרציונאליים שבבסיס הכלל:

לבתי משפט אין יכולת ורצון לבקר החלטות עסקיות.

קיימים אמצעי פיקוח אחרים על פעולות המנהלים.

חלק מהתפקיד של ניהול חברה עסקי כולל נטילת

סיכונים עסקיים מחושבים.

האם יועמ"שים נהנים מכלל שיקול הדעת העסקי

ת"א (מחוזי מרכז) 47302-05-16
בטר פלייס נ' שי אגסי (12.9.2018)

"... אנשי מקצוע המועסקים כאנשי פנים, כדוגמת היועץ המשפטי הפנימי וסמנכ"ל הכספים, זכאים ליהנות מתחולתו של הכלל ביחס להחלטות עסקיות בהן הם מעורבים..."

אבל

"ככל שמדובר באנשי מקצוע שהם אנשי פנים ניתן לעורר את השאלה האם כלל שיקול הדעת העסקי חל ביחס לעצות מקצועיות הניתנות על ידם לנושאי משרה אחרים, להבדיל מהחלטות העסקיות שהם מקבלים בעצמם."

טיפים - חובת הזהירות

"All those who stopped paying attention about ten minutes ago, say 'aye'."

- לקיים ישיבות משמעותיות – בנוכחות מלאה ככל שניתן.
- להתמצא במנגנון הביקורת הפנימית של החברה ולהכיר את הנהלים השונים בחברה.
- רצוי שהיועמ"ש יודא היכרות עם המנגנונים על-ידי נושאי המשרה השונים;
- לבקש מסמכים ולהעלות אלטרנטיבות!
- להשתמש ביועצים חיצוניים, אבל לא במקום שיקול דעת.

חובת האמונים

- יימנע מכל פעולה שיש בה ניגוד עניינים ותחרות עם עסקי החברה;
- יימנע מניצול הזדמנות עסקית של החברה במטרה להשיג טובת הנאה לעצמו או לאחר;
- לא להסתיר מידע מהחברה (כלל של גילוי מלא).

משמעות ההבחנה בין חובת אמונים וחובת זהירות

258. (א) חברה אינה רשאית לפטור נושא משרה מאחריותו בשל הפרת חובת האמונים כלפיה.

(ב) חברה רשאית לפטור נושא משרה מאחריותו בשל הפרת חובת הזהירות כלפיה, בהתאם לקבוע בפרק זה בלבד.

261. חברה רשאית, אם נקבעה לכך הוראה בתקנון, להתקשר בחוזה לביטוח אחריותו של נושא משרה בה בשל חבות שתוטל עליו עקב פעולה שעשה בתוקף היותו נושא משרה בה, בכל אחד מאלה:

(1) הפרת חובת זהירות כלפי החברה או כלפי אדם אחר;

(2) הפרת חובת אמונים כלפי החברה, ובלבד שנושא המשרה פעל בתום לב והיה לו יסוד סביר להניח שהפעולה לא תפגע בטובת החברה;

אחריות אישית של אורגן

• סעיף 54(א) לחוק החברות: "אין בייחוס פעולה או כוונה של אורגן, לחברה, כדי לגרוע מהאחריות האישית שיחידי האורגן היו נושאים בה אילולא אותו ייחוס";

".. השאלה היא, ככלל, האם ביצע בעל התפקיד בתאגיד, באופן אישי, את יסודות העילה המקימה חבות. שאם התשובה לכך היא בחיוב, לא ישמש המעטה התאגידי אצטלה לבעל התפקיד להתכסות בה ... "

ע"א 2273/02 פסל בע"מ נ' חברת העובדים
השיתופית הכללית בא"י - בע"מ (31.12.2003)

פעולות אישיות של אורגן

ת"א (כלכלית) 40949-10-15 ז'ק הירש
נ' עשייה ניהול נכסים ישראל בע"מ
(8.4.2020)

"סנדרין באופן אישי הייתה הרוח החיה לכל אורך הקשר בין התובעים לבין עשייה.

סנדרין כיהנה כמנכ"לית עשייה וכדירקטורית בה (ס' 11 לתצהיר סנדרין);

ההסכם בין התובעים לבין עשייה נחתם בעקבות הפגישה איתה (ס' 13-14 לתצהיר סנדרין);

היא זו שהתובעים התנהלו מולה – היא החתימה את התובעים על ההסכם בפריז (עמ' 79 ש' 6-2 לפרוטוקול);

היא קיימה איתם פגישות רבות בחו"ל ובארץ ודיווחה להם אודות התיק שלהם (ס' 33-35 לתצהיר סנדרין);

והיא זאת שביצעה את ההשקעות עצמן.

סנדרין היא גם מי שביצעה את העוולה בפועל – היא זו שרכשה את היחידות בקרן בהיקף בו הן נרכשו, והיא זו שעקבה אחרי הקרן."

לכל שאלה, אני לרשותכם:
עו"ד גידי אבן-אור GidonE@ayr.co.il

אחריות אישית ומקצועית, ביטוח והגנות על נושאי משרה

10.2.2021 | יום רביעי | 10:00

תביעות תאגידיות ואחריות נושאי משרה

עו"ד גדעון אבן-אור, שותף במחלקת ליטיגציה מסחרית

פאנל מומחים:

פוליסות ביטוח לנושאי משרה והגנות על היועץ המשפטי

בהובלת:

עו"ד עידן מילר, שותף במחלקת חדלות פירעון, הסדרי נושים והבראת חברות

בהשתתפות:

איציק מליק, מנכ"ל בחקר הביטוח Howden ישראל

עו"ד הלית שמחוני, שותפה וראש מחלקת דיני עבודה

Webinar in collaboration with the Association of Corporate Counsel